

Signaal over schoonverkla
asbestsanering Signaal o
schoonverklaringen na a
Signaal over schoonverkla
asbestsanering Signaal o
schoonverklaringen na asb
Signaal over schoonverkla
asbestsanering Signaal o
schoonverklaringen na asb
Signaal over schoonverkla
asbestsanering Signaal o
schoonverklaringen na asb
Signaal over schoonverkla
asbestsanering Signaal o
schoonverklaringen na asb
Signaal over schoonverkla
asbestsanering Signaal o
schoonverklaringen na asb
Signaal over schoonverkla
asbestsanering Signaal o
schoonverklaringen na asb

Nederlandse Arbeidsinspectie
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Signaal over schoonverklaringen na asbestsanering

Samenvatting

Asbest is gevaarlijk voor de gezondheid. De afgelopen jaren overleden 450-520 mensen per jaar aan mesotheliom¹ en ongeveer net zoveel mensen kregen die diagnose waarna de resterende levensverwachting korter dan 2 jaar is.²

Asbestsanering, dus het verwijderen van asbest (daken, gebouwen, schepen etc.), moet daarom van de wetgever in voorgeschreven stappen met *checks and balances*, zoals deskundigheidscertificatie en functiescheiding, plaatsvinden.

Eerst inventarisatie en risicoclassificatie, daarna sanering en vervolgens 'schoonverklaring'.³ In alle fases zijn gespecialiseerde bedrijven actief. De 'schoonverklaring' is specifiek de taak van bedrijven die 'eindinspectie-instellingen' worden genoemd. Hun taak is om na de sanering en alvorens de gevarezone wordt opgeheven, vast te stellen dat er geen asbest meer is.⁴

Vanwege de grote gezondheidsrisico's⁵ houdt de Nederlandse Arbeidsinspectie toezicht op asbestsaneringen om te beoordelen of werkgevers de nodige maatregelen nemen om werknemers die de sanering uitvoeren, tegen blootstelling te beschermen.⁶

Tijdens dat toezicht is ook inzicht ontstaan in de 'schoonverklaringen'. Ook de omgevingsdiensten, die gespecialiseerd zijn in milieuvergunningverlening, toezicht en handhaving, hebben hierover inzichten opgedaan in hun toezicht op asbestsaneringen.

Een substantieel deel van de eindinspectie-instellingen (naar schatting meer dan een derde) voert haar werk niet goed uit. Als een locatie ten onrechte wordt vrijgegeven, lopen bouwvakkers die na de sanering een verbouwing gaan uitvoeren (of bewoners van een gesaneerde woning) forse gezondheidsrisico's. Via verspreiding van asbest in het milieu worden ook andere mensen aan gezondheidsrisico's blootgesteld.

Aanleiding om nu een signaal af te geven is dat recente informatie uit onze inspectiepraktijk het beeld bevestigt dat Panteia in 2021 schetste over kwetsbaarheden in het systeem van eindbeoordelingen in het asbeststelsel en de risico's die daaruit voortvloeien. De praktijkvoorbeelden laten zien dat werknemers, maar ook bewoners en omwonenden forse gezondheidsrisico's lopen wanneer een locatie waar asbest is verwijderd ten onrechte schoon wordt verklaard.

Het signaal beoogt bewustwording van deze tekortkoming en dat er aanpassingen in het stelsel worden aangebracht waardoor werknemers na de asbestsanering de locatie weer veilig kunnen betreden. De onderbouwing van het signaal wordt hieronder gegeven.

Positie eindinspectie-instellingen en kwetsbaarheid stelsel

- Als wordt verwacht dat bij verwijdering van asbest er blootstelling aan asbestvezels boven de wettelijke grenswaarde zal zijn, dan moet een gecertificeerd asbestsaneringsbedrijf de sanering uitvoeren.⁷ Nadat de deskundig toezichthouder asbestverwijdering⁸ van dat bedrijf de ruimte na sanering heeft gecontroleerd, voert een geaccrediteerde eindinspectie-instelling een eindbeoordeling uit.⁹ Pas na akkoord van deze instelling wordt de ruimte vrijgegeven. Vanaf dat moment gaat iedereen ervan uit dat de ruimte ook zonder beschermingsmiddelen veilig te betreden is.
- Er is geen toezicht op de eindinspectie-instellingen. Een eindinspectie-instelling voor asbest dient geaccrediteerd te zijn; de Raad voor Accreditatie (RvA) toetst of de geaccrediteerde¹⁰ voldoet en blijft voldoen aan de accreditatie-eisen. De RvA is geen toezichthouder en handhaver en heeft niet als taak zich een oordeel te vormen of een eindinspectie-instelling al dan niet onterecht een werkgebied heeft vrijgegeven. De Raad kan op basis van klachten van andere partijen corrigerende sancties opleggen aan de eindinspectie-instelling; dit gebeurt zelden.¹¹ De RvA kijkt 'hoe de inspectie-instelling de melding heeft

¹ [StatLine – Overledenen; doodsoorzaak \(uitgebreide lijst\), leeftijd, geslacht](#) (geraadpleegd op 28 juli 2025). De belangrijkste oorzaak van mesotheliom is asbest.

² [Cijfers over mesotheliom - Instituut Asbestslachtoffers](#).

³ Schoon na sanering van asbest betekent voldoen aan de vastgestelde grenswaarde van 2000 asbestvezels per m³ lucht voor werknemers als gemiddelde over een 8-urige werkdag.

⁴ Zie [Artikel 4.51a Arbeidsomstandighedenbesluit](#).

⁵ Naast gezondheid is ook veiligheid in het geding omdat het verwijderingswerk bijvoorbeeld valgevaar kan meebrengen.

⁶ De taken van de Nederlandse Arbeidsinspectie zijn uiteraard breder dan asbest. Zij houdt toezicht op de naleving van verschillende arbeidswetten waaronder de Arbeidsomstandighedenwet. Waar nodig treedt de Arbeidsinspectie handhavend op met bestuursrechtelijke instrumenten of in het strafrecht onder gezag van het OM. Ten aanzien van asbest betreft het toezicht de werkgevers, dat zijn private saneringsbedrijven en hun werknemers. Voor inzicht in de aard en bevindingen van het toezicht, zie [Nederlandse Arbeidsinspectie \(2025\), Programmarapportage Asbest](#) alsook het rapport van Algemene Rekenkamer: [Resultaten verantwoordingsonderzoek 2023 Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid | Rapport | Algemene Rekenkamer](#).

⁷ Zie [Artikel 4.54d Arbeidsomstandighedenbesluit](#).

⁸ In de asbestsanering dienen zowel de toezichthouder vanuit het bedrijf (deskundig toezichthouder asbestverwijdering) als de asbestverwijderaar zelf (deskundig asbestverwijderaar) over een persoonscertificaat te beschikken.

⁹ Zie [Artikel 4.51a Arbeidsomstandighedenbesluit](#).

¹⁰ Er zijn 21 geaccrediteerde eindinspectie-instellingen waarvan 3 alleen zijn geaccrediteerd voor saneringen waarvoor geen eindmeting hoeft plaats te vinden (deze 3 doen dus alleen buitensaneringen en minder risicovolle saneringen binnen).

¹¹ Raad voor Accreditatie (2025). Notitie: De werkwijze van de Raad voor Accreditatie.

behandeld en welke lering hieruit is getrokken' (procesmatig).¹² Er is dus geen correctiemechanisme dat leidt tot aanpassing van het gedrag van een eindinspectie-instelling die onvoldoende functioneert.

- Zowel de Arbeidsinspectie als de omgevingsdiensten¹³ inspecteren onaangekondigd met name tijdens de saneringen¹⁴, omdat op dat moment werknemers direct in aanraking kunnen komen met respirabele asbestvezels. Nadat al het asbest door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf is verwijderd, moet een geaccrediteerde eindinspectie-instelling de werkplek of werkruimte (containment) vrijgeven van asbest. Pas daarna mag de opdrachtgever verder met het (laten) slopen of verbouwen van het gebouw.
- Wanneer de Arbeidsinspectie of omgevingsdienst ziet dat na de sanering en vrijgave toch restanten zijn achtergebleven, zal er opdracht worden gegeven tot monsternamen van deze asbest-verdachte restanten. Omdat de situatie na het aantreffen van restanten is veranderd, zal er ook opnieuw moeten worden geïnventariseerd door een gecertificeerd asbestinventarisatiebureau. Pas daarna mag er weer gesaneerd en vrijgegeven worden. Als blijkt dat asbestrestanten zijn achtergebleven, dan dient de inspecteur een klacht in bij de eindinspectie-instelling die ten onrechte een vrijgave (schoonverklaring) heeft afgegeven. De RvA kijkt hoe er met die klacht is omgegaan en de Arbeidsinspectie of omgevingsdienst krijgt een ontvangstbevestiging.
- Panteia¹⁵ heeft in 2021 onderzoek gedaan naar de onafhankelijkheid van de eindbeoordeling door eindinspectie-instellingen. Kern van de bevindingen: de RvA richt zich op juiste procedures en niet op praktijktoezicht. "Het gebrek aan publiek toezicht is een duidelijke kwetsbaarheid in het systeem." De saneerder kiest meestal de eindbeoordelaar en daarmee bestaat het risico van financiële afhankelijkheid (als de markt zou krimpen) en gebrek aan objectiviteit. Panteia concludeert dat onduidelijk is of kwetsbaarheid tot problemen leidt: "Vertrouwen en goede wil zijn voorwaarden om accreditatie als middel in te zetten om de burger te beschermen. De vraag is of dat wel voldoende aanwezig is in de asbestsector."
- Panteia ziet een aantal opties voor verbetering: 1) een onafhankelijke partij wijst de eindinspectie-instelling toe, 2) meer publiek toezicht en voldoende controles op eindinspectie-instellingen vanwege grote veiligheidsrisico's en ontbreken toezicht op resultaat en 3) minder versnippering qua toezicht en beleidsverantwoordelijkheid (rollen van vele spelers sluiten niet op elkaar aan).

- Zoals Panteia opmerkt is er geen correctiemechanisme dat leidt tot aanpassing van het gedrag van een eindinspectie-instelling. Ook kunnen eindinspectie-instellingen bestuursrechtelijk niet worden aangesproken op onvoldoende functioneren. Het vergunningstelsel dat momenteel in Arbo wet- en regelgeving in verband met de nieuwe asbestrichtlijn wordt ingericht, regelt hier ook niets voor.

Ervaringen Arbeidsinspectie met onzorgvuldig optreden eindinspectie-instellingen

Het toezicht van de Arbeidsinspectie is gericht op bedrijven die asbest saneren, omdat immers juist tijdens het saneren sprake kan zijn van blootstelling van werknemers aan asbestvezels.^{16 17} Het komt echter regelmatig voor dat inspecteurs pas na afronding van de saneringswerkzaamheden en na vrijgave door een geaccrediteerde eindinspectie-instelling op een locatie arriveren (bijvoorbeeld doordat de saneerder een te ruime inschatting heeft gemaakt van de duur van de saneringswerkzaamheden). In deze gevallen treffen inspecteurs geregeld restanten van asbesthoudende materialen aan op en om de locatie waar de saneringswerkzaamheden hebben plaatsgevonden.

Hieronder worden zes casussen beschreven die het onzorgvuldig optreden illustreren van de eindinspectie-instellingen. We beperken ons tot recente casussen die speelden tussen 2022 en 2025. De eindinspecties op de bezochte locaties zijn uitgevoerd door (minstens) acht verschillende eindinspectie-instellingen, terwijl er in totaal in Nederland slechts 21 inspectie-instellingen voor deze taak geaccrediteerd zijn. Dit duidt op een aanzienlijk probleem in de sector, want de geconstateerde tekortkomingen zijn groter dan op grond van toeval of eenmalige slordigheden aannemelijk is.

¹² Raad voor Accreditatie (2025). Notitie: De werkwijze van de Raad voor Accreditatie.

¹³ Omgevingsdiensten zijn gespecialiseerd in milieuvergunningverlening, toezicht en handhaving. In het toezicht op asbestsaneringen komen Omgevingsdiensten en Arbeidsinspectie elkaar veelvuldig tegen. De 28 Omgevingsdiensten werken samen in OD-NL.

¹⁴ Zie [Nederlandse Arbeidsinspectie \(2025\). Programmarapportage Asbest](#) en Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (2025), Brandbrief restanten na goedkeuring NEN2990.

¹⁵ Panteia, Onafhankelijkheid eindbeoordeling asbest, Zoetermeer, 2021.

¹⁶ Naast het toezicht op asbestsanering, houdt de Nederlandse Arbeidsinspectie ook toezicht op het wettelijk certificatie- en persoonsregistratiestelsel dat in de asbestsector functioneert. Voor dit signaal is dat niet relevant.

¹⁷ [Nederlandse Arbeidsinspectie \(2025\). Programmarapportage Asbest.](#)

Casus 1

Een gecertificeerde asbestsaneerder voert een sanering uit van een dak voorzien van golfplaten van een schuur met een oppervlakte van ruim 150 vierkante meter. Na de sanering maakt het saneringsbedrijf het werkgebied schoon, zo verklaren zowel de deskundig toezichthouder asbestverwijdering als de deskundig asbestverwijderaar. Vervolgens voert een geaccrediteerde eindinspectie-instelling de eindinspectie uit en constateert dat het gebied kan worden vrijgegeven.

Visuele waarnemingen door medewerkers van de Nederlandse Arbeidsinspectie en de omgevingsdienst doen na vrijgave vermoeden dat het terrein niet geheel schoon is. Twee gecertificeerde inventarisatiebureaus stellen inderdaad vast dat er nog asbesthoudende restanten aanwezig zijn op de schuur en op het terrein. De locatie had niet vrijgegeven mogen worden. De Nederlandse Arbeidsinspectie dient een klacht in bij de eindinspectie-instelling.

In casus 1 wordt de verontreiniging binnen enkele uren na de vrijgave ontdekt, waardoor de kans op blootstelling aan asbestvezels beperkt is. Als de verontreiniging pas later wordt ontdekt, worden er wel met grotere waarschijnlijkheid mensen onbewust blootgesteld. Dit is in casus 2 het geval.

Door onzorgvuldige sanering kan het verontreinigde gebied onbedoeld worden vergroot, zoals in casussen 3 en 4. Daardoor is het risico op blootstelling na vrijgave nog groter.

Casus 2

Een gecertificeerde asbestsaneerder verwijdert asbesthoudende dakbeschotplaten en isolatiemateriaal. Daarbij houdt de saneerder zich niet aan het vooraf opgestelde werkplan: er worden geen bronmaatregelen getroffen om het vrijkomen van asbestvezels zo veel mogelijk te beperken (bv. door het nat maken van de platen). De werkzaamheden worden onzorgvuldig uitgevoerd, platen breken bij het verwijderen, delen van platen vallen naar beneden en er wordt ook met platen gegooid. Bij het opstapelen van de platen ontstaan stofwolven. De Nederlandse Arbeidsinspectie legt boetes op voor verschillende overtredingen van de Arbowet. Een dag later voert een eindinspectie-instelling een visuele inspectie uit en geeft de locatie vrij.

Vervolgwerkzaamheden aan het dak worden, tijdens een controle van een omgevingsdienst vijf dagen later, stilgelegd vanwege het vermoeden van aanwezigheid van restanten asbesthoudend materiaal. De omgevingsdienst treft op verschillende plekken op en om het dak (bv. op de oprit van de locatie) restanten van asbesthoudend materiaal aan. Uiteindelijk moet er een aanvullende schoonmaak van de locatie plaatsvinden.

Casus 3

Een gecertificeerd asbestsaneerder verwijdert verschillende asbesthoudende bronnen in een kelder, voorafgaand aan de voorgenomen totaalsloop. Na afloop geeft de eindinspectie-instelling de locatie vrij. Vervolgens treft het gecertificeerde asbest-inventarisatiebureau (dat de te saneren locatie vooraf op aanwezigheid van asbestbronnen had beoordeeld) in de ruimte waar de sanering heeft plaatsgevonden op meerdere plekken restanten van asbesthoudend materiaal aan. Door de sanering zijn ook andere ruimtes verontreinigd.

De asbestsaneerder heeft aanbevelingen en voorgeschreven procedures onvoldoende opgevolgd, en asbesthoudend materiaal op een onveilige manier naar buiten verplaatst. De verontreinigde oppervlakte is daardoor na de sanering meer dan drie keer zo groot als voor de sanering. Door de ondeugdelijke sanering en vrijgave zijn mensen die na de sanering in de kelder zijn geweest, blootgesteld aan asbest. Er moet een nieuwe asbestinventarisatie plaatsvinden. Op basis van dit onderzoek wordt er opnieuw gesaneerd.

Casus 4

Een asbestsaneerder breekt bewust asbesthoudende golfplaten, waarbij restanten door de lucht vliegen. Naast een tuinschuur met asbesthoudende golfplaten bevindt zich een bedrijfsgebouw met een stenen gevel; daartussen bevindt zich een strook van circa 20 centimeter breed. Deze strook wordt niet schoongemaakt en niet gecontroleerd, want deze is te smal. De eindinspectie-instelling kan de strook niet inspecteren, maar rapporteert dat het gehele inspectiegebied is goedgekeurd en zonder adembescherming kan worden betreden. Men had moeten aangeven dat er beperkingen waren.

Na vrijgave worden restanten asbesthoudende golfplaat in de strook waargenomen, maar ook op een ander deel van het maaiveld binnen het oorspronkelijke werkgebied worden asbesthoudende restanten aangetroffen. Een bewoner en een toezichthouder zijn onbeschermd blootgesteld aan asbest. De Nederlandse Arbeidsinspectie dient een klacht in bij de eindinspectie-instelling die de klacht bagatelliseert. Daarom doet de Nederlandse Arbeidsinspectie melding bij de RvA. De RvA bevestigt de ontvangst.

Casus 3 en 4 roepen ook de vraag op of er samenhang is tussen een onveilige/onzorgvuldige sanering en een foutieve eindbeoordeling. Uit het onderzoek van Panteia blijkt dat meer dan 90% van de eindbeoordelingen via de asbestsaneerder loopt, omdat de gebouweigenaar (opdrachtgever) geen verstand heeft van het proces. Omgevingsdiensten geven aan dat er vaste relaties zijn tussen asbestverwijderaars en eindinspectie-

instellingen. Ex- eindbeoordelaars geven aan dat er soms stevige druk wordt uitgeoefend op de eindinspectie- instelling en dat de eindinspectie-instelling financieel afhankelijk is van het asbestsaneringsbedrijf (omdat die de opdracht verstrekt aan een eindinspectie-instelling).¹⁸ Uit casus 5 blijkt dat een onterechte vrijgave enorme gevolgen kan hebben voor het bouwproces dat na de sanering is gepland.

Casus 5

Bij een renovatie wordt asbest gesaneerd in woningen, algemene ruimtes en bergingen. Er blijken, enkele maanden na de vrijgave, op verschillende plaatsen restanten asbesthoudend materiaal aanwezig te zijn: deels restanten die geïnventariseerd zijn, deels restanten die niet geïnventariseerd zijn omdat ze achter asbesthoudende board zitten. De restanten zijn niet opgemerkt tijdens de eindinspectie. In de rapporten van de eindinspecties is te lezen dat de eindbeoordeling is uitgevoerd terwijl er afval, afgedekt met folie, aanwezig is in het containment (de constructie die het werkgebied waar wordt gesaneerd, afschermt van de omgeving). In totaal zijn er tientallen eindinspecties uitgevoerd met onterechte goedkeuring.

Na ingrijpen van de Arbeidsinspectie moet een groot deel van het complex opnieuw gesaneerd worden. Dit levert bijna een jaar vertraging op. De Nederlandse Arbeidsinspectie dient een klacht in bij de eindinspectie-instelling; diens reactie is voor de Nederlandse Arbeidsinspectie onvoldoende. Daarom wordt ook een klacht ingediend bij de RvA. De RvA stuurt een ontvangstbevestiging. De Nederlandse Arbeidsinspectie maakt boeterapporten op tegen twee asbestsaneerders en de hoofdaannemer.

Casus 6

Inspecteurs van de Nederlandse Arbeidsinspectie bevinden zich reeds op een locatie waar onlangs asbest is gesaneerd als het busje van de inspecteur van een eindinspectie-instelling arriveert. De aankomsttijd van deze laatste is dus bekend bij inspecteurs van de Nederlandse Arbeidsinspectie. Korte tijd later beweert deze bijna een uur eerder dan de daadwerkelijke aankomsttijd te zijn gearriveerd, op dat moment de pompen in het containment te hebben gezet en een visuele inspectie uit te hebben gevoerd.

Nadat duidelijk wordt dat hij op heterdaad is betrapt, bekent hij te hebben gelogen uit angst zijn baan te verliezen. Hij heeft de pompen al in de bus aangezet (de tijdsduur die gemeten moet worden kon anders niet worden gehaald) en ook nog geen visuele inspectie uitgevoerd.

Casus 6 geeft aanleiding voor het vermoeden dat sommige eindinspectie-instellingen hun medewerkers willens en wetens zo sterk onder druk zetten dat zij bewust steken laten vallen.

Zorgen leven ook bij de omgevingsdiensten

Ook de omgevingsdiensten zien regelmatig dat eindinspectie-instellingen hun werk niet goed doen. De omgevingsdienst Midden- en West-Brabant heeft een brandbrief opgesteld aan andere omgevingsdiensten. Daarin staat dat in de periode van mei 2024 tot januari 2025 in bijna 20 gevallen is vastgesteld dat na goedkeuring door de eindinspectie-instelling een evidente hoeveelheid restanten asbesthoudend materiaal is achtergebleven. Men ziet dat herhaaldelijk terug bij enkele inspectie-instellingen. De omgevingsdienst bestempelt dit als (milieu)criminaliteit. Daarop roept deze Omgevingsdienst andere omgevingsdiensten op hun toezichtstrategie ook aan te passen: gericht controleren na afloop van de sanering, waar zij zich eerder meer richtte op de asbestsanering zelf.¹⁹

De omgevingsdiensten vermoeden ook dat luchtmetingen niet altijd conform voorschriften worden uitgevoerd en dat pompen al op de weg naar de locatie aan worden gezet, zoals ook in casus 6 beschreven. Ook is uit diverse waarnemingen het vermoeden ontstaan dat er zelfs eindbeoordelingen worden opgemaakt zonder dat de laborant, die op papier de beoordeling zou hebben gedaan, ter plaatse is geweest. Bij het opstellen van een eindverslag worden dan vermoedelijk foto's van de saneerder gebruikt.

¹⁸ Panteia, Onafhankelijkheid eindbeoordeling asbest, Zoetermeer, 2021.

¹⁹ Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (2025), Brandbrief restanten na goedkeuring NEN2990.

Verdienmodel

- De mogelijke verklaring voor het handelen van slecht functionerende eindinspectie-instellingen is dat het loont. Door te besparen op de eindbeoordeling en korter te meten, worden manuren bespaard. Daardoor kunnen er meer eindbeoordelingen per eindcontroleur en per dag plaatsvinden. Dat kan verleidelijk zijn voor eindinspectie-instellingen waar een minder integere bedrijfscultuur aanwezig is.
- De financiële prikkel is nog sterker als men de relatie met het gecertificeerde bedrijf in ogenschouw neemt. Het is meestal zo dat het saneringsbedrijf de eindinspectie-instelling uitkiest. Als een eindinspectie-instelling het niet zo nauw neemt, wordt de saneerder sneller vaste klant. Dan kan de saneerder ook wat minder zorgvuldig zijn bij de sanering en bespaart ook het saneringsbedrijf op zijn kosten. De kleinschaligheid van de sector draagt bij aan het risico op een zekere verwevenheid tussen saneerders en eindbeoordelaars.²⁰

Oplossingsrichtingen

Op jaarbasis vinden circa 80.000 saneringen plaats. Juist in een geaccrediteerd stelsel dient men te kunnen vertrouwen op de bonafiditeit van de eindinspectie-instellingen. Zij spelen in dat toch al kwetsbare stelsel²¹ een zeer belangrijke rol. Doen saneerders hun werk niet goed, dan zijn er nog eindinspectie-instellingen als slot op de deur. De vraag die Panteia in 2021 opwierp, “Vertrouwen en goede wil zijn voorwaarden om accreditatie als middel in te zetten om de burger te beschermen. De vraag is of dat wel voldoende aanwezig is in de asbestsector”, lijkt met de ervaringen uit dit signaal beantwoord.

Het beeld vanuit de praktijk is dat een substantieel deel van de eindinspectie- instellingen hun zaken niet op orde hebben. Vertrouwen is dan misplaatst en accreditatie zonder correctiemechanisme is onvoldoende om werknemers te beschermen. Nu er wordt gewerkt aan versterking van het asbeststelsel door de invoering van een vergunningstelsel voor asbestsanering, is het noodzakelijk ook de positie van de eindinspectie-instellingen te herzien.

Hieronder volgt een aantal opties voor verbetering.

De verwachting is dat elke optie effect sorteert, maar tevens kosten met zich meebrengt.

- **Onafhankelijke toewijzing eindinspectie-instelling:** een oplossingsrichting die Panteia noemt, is dat een onafhankelijke partij de eindinspectie-instelling toewijst.
- **Steekproefsgewijze onderlinge herinspecties:** na afsluiting van de eindinspectie wordt door een onafhankelijke partij (steekproefsgewijs) bepaald of er een hercontrole door een andere eindinspectie-instelling plaatsvindt. De kracht zit in de onvoorspelbaarheid of een herinspectie plaatsvindt en door wie dat zal gebeuren. Dit heeft enige gelijkenis met het systeem van APK-keuringen, waarbij het keuringstation achteraf te horen krijgt of er controle van de keuring plaatsvindt door de Rijksdienst voor het Wegverkeer (met dit verschil dat deze Rijksdienst een onafhankelijke positie inneemt ten opzichte van een eindinspectie-instelling die alsnog afspraken kan maken met een andere eindinspectie-instelling). Met deze optie wordt de oplossingsrichting dan dus binnen de sector gezocht. Min of meer in de geest van de vorm van intercollegiale toetsing van laboratoria zoals die plaatsvindt in ‘ringonderzoeken’ (waarbij laboratoria ‘hun kwaliteitssystemen toetsen door hun onderzoeksresultaten van eenzelfde monster te vergelijken’²²). Net als in de eerstgenoemde optie is er een instantie nodig die bepaalt op welke eindinspectie een hercontrole volgt en welke inspectie-instelling die gaat uitvoeren.
- **Publiek toezicht:** dat kan door eindinspectie-instellingen in de wetgeving tot normadressaat te maken, een meldingsplicht op te leggen aan eindinspectie-instellingen en toezicht door een (nieuwe of bestaande) publieke toezichthouder in te stellen.
- **Eindinspectie als publieke taak:** de meest vergaande oplossing is een publieke taak maken van de eindinspecties. Elk commercieel belang bij onzorgvuldige eindbeoordelingen wordt dan weggenomen. Dit vergt én veronderstelt dat een publieke uitvoerder conform wet- en regelgeving handelt en het daarmee beter doet dan private aanbieders.

²⁰ [Nederlandse Arbeidsinspectie \(2025\). Programmarapportage Asbest.](#)

²¹ [Nederlandse Arbeidsinspectie \(2025\). Programmarapportage Asbest.](#)

²² <https://www.rva.nl/nieuws/accreditatie-ringonderzoek-organisatoren-nu-ook-mondiaal-erkend>

Deze brochure is een uitgave van:

Nederlandse Arbeidsinspectie

Postbus 90801 | 2500 LV Den Haag
T 0800 51 51

September 2025